

UZASADNIENIE

Formularz UK 2	Sygnatura akt	II AKa 1/21	
Załącznik dołącza się w każdym przypadku. Podać liczbę załączników:	1		
1. CZĘŚĆ WSTĘPNA			
0.11.1. Oznaczenie wyroku sądu pierwszej instancji			
Wyrok Sądu Okręgowego w P.z dnia (...). – (...)			
0.11.2. Podmiot wnoszący apelację			
# oskarżyciel publiczny albo prokurator w sprawie o wydanie wyroku łącznego			
# oskarżyciel posiłkowy			
# oskarżyciel prywatny			

# obrońca			
# oskarżony albo skazany w sprawie o wydanie wyroku łącnego			
# inny			
0.11.3. Granice zaskarżenia			
0.11.3.1. Kierunek i zakres zaskarżenia			
# na korzyść # na niekorzyść	# w całości		
# w części	#	co do winy	
#	co do kary		
#	co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia		
0.11.3.2. Podniesione zarzuty			
Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji			
#	art. 438 pkt 1 k.p.k. – obraza		

	<p>przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu</p>	
#	<p>art. 438 pkt 1a k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu</p>	
#	<p>art. 438 pkt 2 k.p.k. – obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia</p>	
#	<p>art. 438 pkt 3 k.p.k. – błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia</p>	
#	<p>art. 438 pkt 4 k.p.k. – rażąca niewspółmierność kary, środka karnego,</p>	

	nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przypadku lub innego środka				
#	art. 439 k.p.k.				
#	brak zarzutów				
0.11.4. Wnioski					
#	uchylenie	#	Zmiana		
2. Ustalenie faktów w związku z dowodami przeprowadzonymi przez sąd odwoławczy					
0.12.1. Ustalenie faktów					
0.12.1.1. Fakty uznane za udowodnione					
Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty	
0.12.1.2. Fakty uznane za nieudowodnione					

Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty	
0.12.2. Ocena dowodów					
0.12.2.1. Dowody będące podstawą ustalenia faktów					
Lp. faktu z pkt 2.1.1	Dowód	Zwiąże o powodach uznania dowodu			
0.12.2.2. Dowody nieuwzględnione przy ustaleniu faktów (dowody, które sąd uznał za niewiarygodne oraz niemające znaczenia dla ustalenia faktów)					
Lp. faktu z pkt 2.1.1 albo 2.1.2	Dowód	Zwiąże o powodach nieuwzględnienia dowodu			
STANOWISKO SĄDU ODWOŁAWCZEGO					

**WOBEC
ZGŁOSZONYCH
ZARZUTÓW i
wniosków**

Lp.	Zarzut	
	<p>Na podstawie art.438 pkt 1a kpk obraza przepisów prawa materialnego mająca istotny wpływ na treść zaskarżonego wyroku, tj.:</p> <p>1. art.5 kc w zw. z art.2, art.77, art.64 ust.2 oraz art.41 ust.5 Konstytucji RP, poprzez jego błędną wykładnię, polegającą na nieuzasadnionym zawężeniu okoliczności, które uzasadniają sprzeczność zarzutu przedawnienia z zasadami współżycia społecznego, albowiem podniesienie zarzutu przedawnienia w tym przypadku ewidentnie stanowiło nadużycie prawa podmiotowego w kontekście ochrony praw nabytych i</p>	<p># zasadny</p> <p># częściowo zasadny</p> <p># niezasadny</p> <p># zasadny</p> <p># częściowo zasadny</p> <p># niezasadny</p>

	<p>zasady zaufania obywatela do państwa,</p> <p>2. art.555 kpk poprzez bezzasadne przyjęcie, iż w sprawie nie ma zastosowania 3 letni termin do złożenia wniosku o ustalenie odszkodowania i zadośćuczynienia.</p>		
<p>Zwiąże o powodach uznania zarzutu za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny</p>			
<p>W pierwszej kolejności wypada zauważyć, że zarzut opisany w apelacji w pkt 2 w rzeczywistości oparty był na podstawie z art.438 § 2 kpk a nie art.438 pkt 1a kpk. Nakierowany był bowiem na obrazę art.555 kpk, a więc przepisu prawa procesowego a nie materialnego. Skarżący błędnie zakładał, że w rozpoznawanej sprawie</p>			

wnioskodawczyni „dysponowała” 3 letnim terminem przedawnienia roszczenia wynikającego z art.552 § 4 kpk.

Treść

uzasadnienia apelacji dowodzi przy tym, że wadliwie też określał dzień, od którego rozpoczynał bieg termin przedawnienia.

Termin

przedawnienia rozpoczął swój bieg od dnia (...) (wyrok Sądu Okręgowego w P. z (...) w sprawie (...) w wyniku którego utrzymano w mocy skazujący wnioskodawczynię wyrok Sądu Rejonowego P.w P.

z dnia (...) w sprawie (...), a nie od dnia (...) (data uchylenia

tymczasowego

aresztowania

wnioskodawczyhi

Wynika to wprost z treści art.555 kpk, który stanowi, że roszczenia przewidziane w niniejszym rozdziale

przedawniają się po upływie roku

od daty uprawomocnienia się orzeczenia dającego podstawę do odszkodowania i zadośćuczynienia,
w wypadku tymczasowego aresztowania - od daty uprawomocnienia się orzeczenia kończącego postępowanie w sprawie,
w razie zaś zatrzymania - od daty zwolnienia. Zasada ta obowiązywała zresztą także przed tzw. zmianą powrotną ww. przepisu. Data zwolnienia istotna była zawsze dla roszczeń związanych z zatrzymaniem a nie tymczasowym aresztowaniem. Oznacza to, że także w dniu (...)ustawodawca przewidywał w art.555 kpk, że roszczenia przewidziane w niniejszym rozdziale przedawniają się po upływie 3 lat od daty uprawomocnienia się orzeczenia

dającego podstawę do odszkodowania i zadośćuczynienia, a w wypadku określonym w art.552b - po upływie 3 lat od daty zwolnienia. Uchylony aktualnie przepis art.552b kpk odnosił się li tylko do niewątpliwie niesłusznego zatrzymania w związku z postępowaniem karnym a nie tymczasowego aresztowania.

Oznacza to zatem, że w dacie uprawomocnienia się orzeczenia dającego podstawę do odszkodowania i zadośćuczynienia (czyli w wypadku tymczasowego aresztowania - od daty uprawomocnienia się orzeczenia kończącego postępowanie w sprawie tj. (...)) obowiązywał już roczny a nie 3 letni termin

przedawnienia.
Zmiana w tym zakresie weszła w życie bowiem już w dniu 15.04.2016r.
Skarżący podnosił, że wnioskodawczyni nabyła w tym zakresie prawo do 3 letniego terminu w jakim mogła złożyć przedmiotowy wniosek.
Powyżej wykazano już, że pogląd ten jest błędny co do dnia, w którym powstało roszczenie o odszkodowanie lub zadośćuczynienie (pomijając w tym miejscu jego słuszność co do kwestii oczywistej bezzasadności tymczasowego aresztowania w przypadku skazania i postawy procesowej B. D., która skutkowałą zastosowaniem ww. środka).
Należało zatem ustalić jeszcze czy fakt, że w dacie tymczasowego aresztowania obowiązywał

względniejszy
dla
wnioskodawczyni
okres
przedawnienia
wywoływał
korzystne dla
niej skutki
procesowe.

Należy
przypomnieć, że
**ustawą z
11.03.2016 r.
wprowadzono
bowiem od
15.04.2016 r.
nowy
„powrotny”,
krótszy,
roczny termin
przedawnienia.**

W doktrynie
słusznie
podkreśla się,
że w ustawie tej
nie
wprowadzono
wprost zasady
analogicznej do
art.27
nowelizacji
z 27.09.2013r.,
tzn. stosowania
wszystkich
przepisów „w
locie”.

Przepisem
przejściowym
w zakresie
roszczeń z
rozdziału 58 jest
**art. 25 ust. 3.
Posługuje się
on pojęciem
„toczenia się”
postępowań
wcześniej
wszczętych
według
przepisów**

poprzednich (lex retro), a więc dotyczy kinetyki

procesu. W kinetyce procesu nie mieszczą się jednak te przepisy, które określają uprawnienia stron. **Przepis art.555 kpk** nie przyznaje określonego prawa (nie dotyczy uprawnienia prawnomaterialnego), ale jest immanentnie związany z dochodzonym uprawnieniem, co oznacza, iż **określa jednak „statykę” procesu.**

Trzeba zatem uznać, że przepis art.555 kpk nie mieści się w art.25 ust. 3 nowelizacji z 11.03.2016r. Z tego powodu zastosowanie powinien mieć wówczas przepis art.555 kpk w brzmieniu obowiązującym od 15.04.2016r. zgodnie z zasadą „chwytania w locie” wyrażoną w uchwale Sądu Najwyższego

z (...) (vide: (...))
) oraz w art.21
nowelizacji z
11.03.2016r.

Jednak termin
z art.555 kpk
w brzmieniu od
15.04.2016r. jest
krótszy (1 rok)
niż poprzedni
(3 lata), co
oznaczałoby, iż
zarzut
przedawnienia
nie mógłby
zostać wcześniej
podniesiony, ale
już po wejściu
w życie ustawy
mógłby zostać
podniesiony, co
skutkowałoby
tym, że
wnioskodawca –
z winy
ustawodawcy –
nie miałby
żadnych szans
na skuteczne
dochodzenie
swoich roszczeń,
choć ich
podstawy
materialne
istniały i
korzystał z nich,
składając
określony
wniosek. Taki
mechanizm
oznaczałoby, że
wnioskodawca
zostanie
pozbawiony
konstytucyjnego
prawa do sądu
(art.42 ust. 1
Konstytucji RP),
rozumianego
także jako prawo

do
odpowiedniego
ukształtowania
procedury
sądowej zgodnie
z wymogami
sprawiedliwości
i jawności.
Niewątpliwie nie
jest
sprawiedliwa
procedura, która
daje
wnioskodawcy
uprawnienia
materialne do
dochodzenia
określonych
roszczeń, ale z
kolei wprowadza
rozwiązanie,
które w istocie
uniemożliwia ich
dochodzenie,
skoro skraca
termin
przedawnienia, a
okres
przedawnienia
„chwytą w locie”
także
wcześniejszy
czas toczącego
się
postępowania, w
którym termin
przedawnienia
był o wiele
dłuższy. Brak
ustawowego
zabezpieczenia
dla
wnioskodawcy
konstytucyjnego
prawa do sądu
każe stosować
– na zasadzie
analogii iuris –
przepis
art.XXXV pkt

2 ustawy –
Przepisy
wprowadzające
Kodeks cywilny.
W takiej zatem
sytuacji trzeba
przyjąć, że nowy
termin
przedawnienia,
określony w art.
555 w brzmieniu
od 15.04.2016
r., zaczyna bieg
od wejścia w
życie nowelizacji
z 11.03.2016r.,
przy czym ma
on zastosowanie
do tych roszczeń,
których termin
przedawnienia
wynosił 3 lata
(a więc roszczeń,
których termin
przedawnienia
mijał po
1.07.2015 r., oraz
tych, których
termin
wprawdzie mijał
przed 1.07.2015
r., ale przed
tą datą nie
podniesiono
zarzutu
przedawnienia).
W świetle
powyższych
ustaleń nie
budziło
wątpliwości,
że nie doszło
do naruszenia
„praw nabytych”
wnioskodawczyni,
albowiem nigdy
nie nabyła ona
prawa do 3
letniego terminu
przedawnienia

roszczenia. W
dacie
wyrokowania
przez Sąd
Okręgowy w P.(
...)
obowiązywał już
bowiem roczny
termin
przedawnienia.
Nie mają więc
do niej
zastosowania
wytyczne
zawarte m.in.
w uzasadnieniu
wyroku Sądu
Najwyższego z
dnia (...) ((...)),
które
przywoływane
były na s.2
apelacji. Błędna
jest więc teza, że
na skutek zmian
legislacyjnych i
braku przepisów
intertemporalnych
B. D. skrócono
okres
przedawnienia,
albowiem nigdy
nie nabyła prawa
do 3 letniego
terminu
przedawnienia.
Nie doszło zatem
w stosunku do
B. D. do „zmiany
reguł gry” ani
do „zaskoczenia”
zmianami
legislacyjnymi.
Fakt, kiedy
stosowano
wobec niej
tymczasowe
aresztowanie nie
ma znaczenia,
podobnie jak i

data uchylenia
stosowania tego
środka.

Ustawodawca
nigdy bowiem z
ww.

okolicznościami
nie wiązał
terminu, od
którego biegł
termin
przedawnienia.

Nie sposób też
uznać, że Sąd
Okręgowy
dopuścił się
obrazy przepisu
art.5 kc oraz
związanych z
tym przepisów
Konstytucji RP
przywołanych w
pkt 1 apelacji.

W pierwszej
kolejności
wypada
przypomnieć, że
w orzecznictwie
utrwalony jest
pogląd, zgodnie
z którym
prokurator
zgłaszający
zarzut

przedawnienia
roszczenia
pieniężnego z
art.552 kpk nie
ma obowiązku
wykazywać, że
ten zarzut jest
zgodny z
zasadami
współżycia
społecznego.

Jeśli bowiem
roszczenie jest
spóźnione,
zgłoszenie tego
jest

korzystaniem z przysługującego prawa. Dopiero oponowanie zarzutowi, a więc wzajemne zarzucenie, że korzystanie z tego prawa jest nadużywaniem prawa w myśl art.5 kc, wymaga wskazania, jakie konkretne zasady współżycia społecznego zostały przez to naruszone. Obciąża to wnioskodawcę, jeśli zarzutowi oponuje (vide: wyrok Sądu Apelacyjnego w K.z dnia (...), (...)). Obowiązkowi temu skarżący nie podolał nawet w minimalnym zakresie. Zarówno przed Sądem Okręgowym, jak i w apelacji, a nawet w trakcie rozprawy apelacyjnej nie wykazał jaka konkretnie zasada współżycia społecznego została naruszona przez sąd meriti. Sąd odwoławczy w pełni podziela

przy tym poglą, że nie jest to bynajmniej rola sądu, albowiem to wnioskodawczyni (samodzielnie lub przez przyznanego jej pełnomocnika) powinna sprecyzować, jaką zasadę współżycia społecznego naruszył prokurator zgłaszający zarzut przedawnienia i przytoczyć fakty, które tezę tę uzasadniają oraz dowody, z których fakty te wynikają. Analogiczne stanowisko wyraził m.in. Sąd Apelacyjny w K.w uzasadnieniu wyroku z dnia (...)(...) oraz Sąd Apelacyjny w G. w uzasadnieniu wyroku z dnia (...) ((...)). Jest ono w pełni podzielane i akceptowane przez Sąd Apelacyjny w P.w składzie rozpoznającym niniejszą sprawę. Kategorycznie należy

podkreślić
nadto,
że
zaakceptowanie
zasadności
powołania się
na art.5 kc
w związku z
zarzutem
przedawnienia
podniesionym
przez
prokuratora w
sprawie, w której
zgłoszono
żądanie
odszkodowawcze
oparte na
przepisach
rozdziału 58
kpk, może mieć
miejsce tylko
w wypadkach
wyjątkowych,
kiedy
wnioskodawczyni
wykaże, że nie
miała realnej
możliwości
(prawnej lub
faktycznej)
zgłoszenia
żądania w
okresie biegu
terminu
przedawnienia,
o jakim mowa
w art.555 kpk
(vide: wyroki
Sądów
Apelacyjnych w
K.z dnia (...),
(...)i w G.
z dnia (...),
(...), wyrok Sądu
Najwyższego z
dnia (...), (...)).
Do okoliczności,
która
uzasadniałyby

zastosowanie
art.5 kc można
przykładowo
zaliczyć:
długotrwałą
obłożną
chorobę,
całkowity
upadek sił
powodujący
konieczność
zapewnienia
opieki osoby
trzeciej w
sprawach
codziennej
egzystencji,
chorobę
psychiczną,
ubezważenie,
długotrwały
pobyt za granicą,
połączony z
niemożnością
nawiązania
kontaktu z
krajem, a zatem
okoliczności
całkowicie
niezależne od
woli
wnioskodawcy
(vide:
postanowienie
Sądu
Najwyższego z
dnia (...), (...),
wyrok Sądu
Apelacyjnego w
G. z dnia (...),
(...)). Apelujący
nie wykazał
by w realiach
niniejszej
sprawy
przesłanki takie
wystąpiły w
stosunku do B.
D.. Z kolei
do okoliczności

takich nie można zaliczyć np. przekroczenia terminu do wystąpienia z roszczeniem z powodu braku wiedzy o nim, braku informacji w tym zakresie ze strony sądu (za wyjątkiem sytuacji, w których doszło do błędnego pouczenia ze strony organu procesowego), braku wykształcenia prawniczego, czy inaczej - nieznajomości prawa.

Analogicznie Skarb Państwa nie może ponosić odpowiedzialności za zaniechanie poinformowania wnioskodawczyni przez jej obrońcę o możliwości dochodzenia przezeń roszczenia o odszkodowanie i zadośćuczynienie za niesłuszne tymczasowe aresztowanie (vide: wyroki Sądów Apelacyjnych w G.z dnia (...), (...); w K. z dnia (...), (...) czy też w S. z dnia (...),

(...)). W niniejszej sprawie Sąd Okręgowy trafnie zauważył na s.2-3 uzasadnienia zaskarżonego wyroku, że B. D. rozbieżnie uzasadniała naruszenie terminu przedawnienia poprzez złożenie wniosku dopiero w dniu (...) Na k.94 akt (...) ww. sama przyznała, że „... ja tak późno złożyłam wniosek o zasądzenie zadośćuczynienia i odszkodowania, bo po tym co przeszłam nie miałam zaufania do sądów. Musiałam odpocząć fizycznie i psychicznie po traumie...”. Potwierdziła jednak przy tym, że nie przebywała na leczeniu np. w szpitalu, ale była jedynie pod opieką lekarską z powodu celiakii, na którą choruje od lat. Dopiero po zgłoszeniu przez prokuratora zarzutu

<p>przedawnienia roszczenia wskazała dodatkowo, że informację o 3 letnim termie przedawnienia „... uzyskałam w ramach bezpłatnych porad prawych w P. na ul. (...) świadczonych przed adwokatów i radców prawnych. Takiej samej informacji mi udzielił obrońca z urzędu w sprawie, w której byłam tymczasowo aresztowana (dł. k.95). Za sądem meriti wypada zatem stwierdzić, że żadna z ww. okoliczności nie uzasadnia zastosowania art.5 kc.</p>		
<p>Wniosek</p>		
<p>2. o zmianę wyroku i zasądzenie od Skarbu Państwa – Sąd Rejonowy P. w P. kwoty (...)zł; wraz z odsetkami od dnia 20.11.2018r.,</p>	<p># zasadny # częściowo zasadny # niezasadny # zasadny # częściowo zasadny # niezasadny</p>	

<p>ewentualnie</p> <p>3. o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do rozstrzygnięcia sądowi I instancji,</p> <p>4. zasądzenie od Skarbu Państwa kosztów pomocy prawnej pełnomocnika ustanowionego z urzędu wg norm przepisanych.</p>	<p># zasadny</p> <p># częściowo zasadny</p> <p># niezasadny</p>	
<p>Zwiąże o powodach uznania wniosku za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny.</p>		
<p>Jest to konsekwencja uznania zarzutów apelacji in meritum za bezzasadne.</p> <p>Jedynie wniosek pełnomocnika z urzędu o zasądzenie o na Jego rzecz kosztów zastępstwa adwokackiego w postępowaniu odwoławczym miał uzasadnienie</p>		

faktyczne i prawne.		
4. OKOLICZNOŚCI PODLEGAJĄCE UWZGLĘDNIENIU Z URZĘDU		
1.		
Zwięźle o powodach uwzględnienia okoliczności		
5. ZSTRZYGNIĘCIE SĄDU ODWOŁAWCZEGO		
0.15.1. Utrzymanie w mocy wyroku sądu pierwszej instancji		
0.11.	Przedmiot utrzymania w mocy	
0.1pkt 1-2 wyroku z dnia (...) – (...)		
Zwięźle o powodach utrzymania w mocy		
Brak zarzutów apelacji, które zasługiwały na		

uwzględnienie oraz okoliczności, które podlegałyby uwzględnieniu z urzędu.			
0.15.2. Zmiana wyroku sądu pierwszej instancji			
0.0.11.	Przedmiot i zakres zmiany		
Zwięzłe o powodach zmiany			
0.15.3. Uchylenie wyroku sądu pierwszej instancji			
0.15.3.1. Przyczyna, zakres i podstawa prawna uchylenia			
1.1.		# art. 439 k.p.k.	
Zwięzłe o powodach uchylenia			
2.1.	Konieczność przeprowadzenia na nowo	# art. 437 § 2 k.p.k.	

	przewodu całości	w	
Zwiężle powodach uchylenia	o		
3.1.	Konieczność umorzenia postępowania	# art. 437 § 2 k.p.k.	
Zwiężle powodach uchylenia umorzenia wskazaniem szczególnej podstawy prawnej umorzenia	o i ze		
4.1.		# art. 454 § 1 k.p.k.	
Zwiężle powodach uchylenia	o		
0.15.3.2. Zapatrywania prawne i wskazania co do dalszego postępowania			
0.15.4. Inne rozstrzygnięcia zawarte w wyroku			

Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności	
6. Koszty Procesu		
Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności	
2. 3.	<p>Na podstawie § 17 ust. 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3.10.2016r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (tj. Dz.U. 2019.poz. 18 z późn. zm.) orzeczono o kosztach pomocy prawnej udzielonej wnioskodawczyni z urzędu w postępowaniu odwoławczym (z uwzględnieniem 23 % VAT).</p> <p>Na podstawie art.554 § 4 kpk kosztami postępowania odwoławczego</p>	

	obciążono Skarb Państwa.	
7. PODPIS		
G. N. M. Ś. P. S.		